

УДК 336.1:330.341.1(477)(06)

ББК 65.9(4Укр)261-18я431

С 83

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи
Університету державної фіскальної служби України
(протокол № 6 від 16 березня 2021 р.)*

Редакційна колегія: Aladashvili Nino, PhD in Economics, Associated Professor for Accounting and Taxation at Tbilisi Free University, Magistrates of Business Administration (Georgia); **Grigori Lilia**, PhD in Economics, Associate professor, Academy of Economic Studies of Moldova, Dean of Accounting Department (Moldova); **Hristov Peter**, PhD, Professor, Rector of Varna free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria); **Ozgun Oguz** – Anadolu University (Turkey); **Prustrom Joanna**, PhD, Faculty of Economics and Management, University of Bialystok (Poland); **Білопольський М.Г.**, віцепрезидент Академії економічних наук України, д.е.н., професор; **Кусайнов Х.Х.**, д.е.н., професор, академік Академії сільськогосподарських наук Республіки Казахстан (Казахстан); **Бедринець М.Д.**, завідувач кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул, к.е.н., доцент; **Береславська О.І.**, завідувач кафедри банківської справи та фінансового моніторингу, д.е.н., професор; **Біленко Д.В.**, в.о. заступника директора з наукової роботи ННІ фінансів, банківської справи, к.е.н.; **Богрінцева Л.М.**, доцент кафедри фінансових ринків, к.е.н., доцент; **Гордей О.Д.**, професор кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул, д.е.н., професор; **Гусятинський М.В.**, завідувач кафедри менеджменту, к.тех.н., доцент; **Житар М.О.**, заступник директора ННІ фінансів, банківської справи, к.е.н., доцент; **Канцур І.Г.**, доцент кафедри менеджменту, к.е.н., доцент; **Коваленко Ю.М.**, професор кафедри фінансових ринків, д.е.н., професор; **Москаленко Н.В.**, доцент кафедри банківської справи та фінансового моніторингу, к.е.н. доцент; **Нечипоренко А.В.**, доцент кафедри фінансів імені Л.Л. Тарангул, к.е.н.; **Онишко С.В.**, завідувач кафедри фінансових ринків, д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України; **Чуницька І.І.**, професор кафедри фінансових ринків, д.е.н., професор.

С 83   **Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України [Електронний ресурс]: зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ірпінь, 25–26 березня 2021 р.) / Університет державної фіскальної служби України. – Ірпінь, 2021. – 312 с. – PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний депозитарій.**
ISBN 978-966-337-629-5

У збірнику розглянуто інноваційний розвиток фінансового сектору України, зокрема: проблемні питання управління публічними фінансами в Україні; інноваційні напрями розвитку фінансового ринку; інновації в управлінні проектами соціально-економічного розвитку регіонів; грошово-кредитні механізми інноваційного розвитку банківського сектору; фінансові інновації в модернізації реального сектору економіки; гендерне бюджетування як інноваційний метод управління бюджетними коштами; публічне управління та адміністрування.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних.

Тези друкуються у авторській редакції. Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та достовірність інших відомостей.

УДК 336.7(477)

ББК 65.9(4Укр)261-18я431

ISBN 978-966-337-629-5

© Університет ДФС України, 2021

Токарєв Д.В.
ПРОБЛЕМИ ПОВЕДІНКОВИХ ФІНАНСІВ
У СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ 227

Супруненко С.А.
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЛЮДСЬКОГО
КАПІТАЛУ У ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ..... 230

Сімірей Б.Ю.
ФІНАНСОВІ ТРЕНДИ ТА СТРУКТУРНІ ЗМІНИ
НА РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ..... 233

Шиян Д.В.
ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ..... 236

СЕКЦІЯ 6. ГЕНДЕРНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ –
ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД УПРАВЛІННЯ
БЮДЖЕТНИМИ КОШТАМИ В УКРАЇНІ

Венгуренко Т.Г., Кізілова В.О.
ГЕНДЕРНО-ОРІЄНТОВАНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ:
СУТНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ..... 239

Вергелюк Ю.Ю.
ГЕНДЕРНА СКЛАДОВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ..... 243

Гордей О.Д., Міщенко Р.О.
СУЧАСНІ МІЖНАРОДНІ ПІДХОДИ ТА
ІНСТРУМЕНТИ ГЕНДЕРНО-ОРІЄНТОВАНОГО
БЮДЖЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ..... 246

Шиян Д.В.,

д.е.н., професор кафедри економіки
підприємства та організації бізнесу
Харківського національного
економічного університету
ім. С. Кузнеця

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Практика економічного життя показує, що ринок і конкуренція є основними механізмами розвитку сучасної економіки, більш могутніми і дієвими, ніж будь-які інші фактори її руху. Функціонування ринку буде тим ефективніше, чим інтенсивніша конкуренція на ньому і чим кращі створені умови для її прояву.

Саме конкуренція змушує підприємства проводити таку політику щоб залишатись на ринку і пристосуватися до умов ринку. Подібну здатність багато авторів сьогодні ототожнюють з відповідним рівнем їх конкурентоспроможності. Найбільш поширене трактування поняття конкурентоспроможності пов'язане з здатністю об'єкта витримувати конкуренцію в порівнянні з аналогічними об'єктами в умовах конкурентного ринку. Окремим, важливим аспектом при цьому є фінансова конкурентоспроможність підприємства. Підкреслюється, що враховуючи домінантне значення фінансових ресурсів у системі ресурсного забезпечення підприємства, фінансова складова відтворювального процесу є фундаментальною основою підвищення рівня його конкурентоспроможності й потужним каталізатором економічного розвитку [1].

Сам термін «фінансова конкурентоспроможність», на думку Л. Лисяк та Д. Гетьмана, має подвійний зміст і відображати: конкурентоспроможність наявних фінансових ресурсів і капіталу суб'єктів господарювання, відтворений у якості й ефективності їхнього використання в порівнянні з конкурентами, з одного боку, і здатність створювати, акумулювати, нарощувати і відтворювати внутрішній фінансовий потенціал самими суб'єктами господарювання на основі конкурентної боротьби за фінансові ресурси і залучення капіталу – з іншого боку [2].

Виходячи з викладених теоретичних положень нами було поставлено за метою дослідити рівень фінансової конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств Харківської області та визначити фактори її обумовлюючи. Були взяті статистичні дані за 2019 рік по 428 підприємствам. В якості критерію фінансової конкурентоспроможності було обрано тип фінансової стійкості виходячи з рівня забезпеченості запасів тим чи іншим джерелом формування. Всі підприємства при цьому були поділені на 4 групи виходячи з типу фінансової стійкості: абсолютна (перший тип), нормальна (другий тип), кризова (третій тип) та критична (четвертий тип). Даний підхід добре відомий і описаний в багатьох підручниках з фінансового аналізу. Виявилось що перший тип фінансової стійкості мали 203 підприємства, другий – 27, третій – 181, четвертий – 17. Таким чином, переважна більшість підприємств мала або перший, або третій тип фінансової стійкості.

Було встановлено, що підприємства з абсолютною фінансовою стійкістю мали в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь 4696 тис. грн активів, підприємств другої групи – 4289 тис. грн, а четвертої – лише 2348 тис. грн. Таким чином, рівень фінансової стійкості дуже тісним чином пов'язаний з величиною даного показника. Крім того, було встановлено, що площа сільськогосподарських угідь у підприємств першого типу в середньому дорівнювала 2039 га, у підприємств другого типу – 2565 га, третього – 2146 га, четвертого – 4139 га. Виходячи з цього можна поставити питання про рівень зв'язку фінансової стійкості та розмірів сільськогосподарських підприємств. Виявилось, що саме у найбільших підприємств рівень фінансової стійкості був найгіршим. Цей факт, в свою чергу може бути одним з факторів який формує обмеження, щодо подальшої концентрації виробництва в сільському господарстві. Також підприємства четвертої групи виплачували найбільшу величину орендної плати за земельні паї. Даної групі в середньому орендна плата дорівнювала 2913 грн/га, тоді як у підприємств першої групи – 2274 грн/га, другої – 2313 грн/га. Таким чином, виявилось, що підприємства які мають дуже непростий фінансовий стан вимушені ще і виплачувати найбільшу орендну плату, що може суттєво ускладнити їх фінансове положення та відповідно рівень конкурентоспроможності.

Було також здійснено аналіз взаємозв'язку рівня фінансової стійкості та структури виробництва з точки зору співвідношення галузей рослинництва та тваринництва. В даному випадку співвідношення галузей визначалось по структурі витрат. Виявилось, що найбільшу питому вагу тваринництва мали підприємства з другим типом фінансової стійкості (співвідношення галузі рослинництва та тваринництва 0,591:0,409), а найменшою вона була у підприємств четвертого типу (співвідношення галузей 0,986:0,014). Підприємств першого типу дане співвідношення дорівнювало 0,858:0,142.

Таким чином, можна зробити висновок, що краща фінансова стійкість була у підприємств з середнім розміром площі сільськогосподарських угідь 2039 га. Ці підприємства мали значно вищий рівень забезпеченості активів та спеціалізувались переважно на виробництві продукції рослинництва. Окремо слід відмітити, що найбільший рівень орендної плати мали підприємства з кризовим фінансовим станом.

Список використаних джерел

1. Стецюк П. А. Механізм забезпечення фінансової конкурентоспроможності підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 4. С. 12-19.
2. Лисяк Л. В., Гетьман Д.О. Детермінанти фінансової конкурентоспроможності у ринковому середовищі. *Вісник ДДФА. Економічні науки*. 2013. № 2. С. 112-122.